

DECIZIE

27 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,  
judecătorul  
Judecătorii

Tatiana Vieru  
Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru,  
Oleg Sternioală, Valentina Clevadî

examinînd recursul declarat de către Tatiana Slebov,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către societatea cu răspundere limitată „Clarisa – T” în proces de lichidare împotriva întreprinderii individuale „Lukanov Valentina” privind încasarea datoriei rezultate din neexecutarea obligației contractuale și a penalității de întârziere și, la cererea reconvențională înaintată de către întreprinderea individuală „Lukanov Valentina” împotriva societății cu răspundere limitată „Clarisa – T” în proces de lichidare cu privire la repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de către întreprinderea individuală „Lukanov Valentina”, casată hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 18 noiembrie 2014 și emisă o decizie nouă sub formă de încheiere, prin care a fost încetat procesul,

c o n s t a t ă :

La 05 septembrie 2011, SRL „Clarisa – T” în proces de lichidare s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Lukanov Valentina” privind încasarea datoriei rezultate din neexecutarea obligației contractuale și a penalității de întârziere.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în baza contractului nr.01 din 01 februarie 2008, înregistrat la OTC, la data de 12 martie 2008, cu nr. 0100/1742, a transmis pîrîtei ÎI „Lukanov Valentina” în folosință temporară o încăpere cu suprafața de 14 m.p., din imobilul situat pe str. Zelinschi nr.20, mun. Chișinău.

Afirmă că, prin acordul adițional din 01 martie 2008, care este parte integrantă a contractului sus-indicat, s-a modificat cuantumul plății chiriei și anume, în sumă de 3000 lei, lunar.

Ulterior, la data de 01 februarie 2011, părțile au semnat un nou acord adițional, prin care a fost prelungită valabilitatea contractului până la data de 01 ianuarie 2014.

Susține că, începînd cu luna februarie 2010, locatarul ÎI „Lukanov Valentina” a încetat de a achita plata pentru chirie, iar în scopul soluționării litigiului pe cale exatrajudiciară, la data de 01 octombrie și, respectiv la data de 10 noiembrie 2010 i-a

înmânat pîrîtei reclamațiile cu nr.nr. 1 și 15, care au fost ignorate, motiv pentru care a fost sesizată instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Solicită reclamanta SRL „Clarisa – T” în proces de lichidare încasarea din contul pîrîtei ÎI „Lukanov Valentina” în beneficiul său a datoriei în sumă de 60 052,46 lei, penalitatea în sumă de 32 416,74 lei și suma de 5000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice în instanța de fond.

La data de 22 martie 2012, în ședința de judecată reclamanta SRL „Clarisa – T” în proces de lichidare a depus cerere de completare a acțiunii inițiale, conform căreia în urma recalculării datoriei s-a modificat suma pretinsă a fi datorată de pîrîta, solicitînd încasarea din contul pîrîtei ÎI „Lukanov Valentina” în beneficiul său a datoriei în sumă de 66958,56 lei, penalitatea în sumă de 32 416,74 lei, taxa de stat în sumă de 2028,70 lei și dispunerea evacuării pîrîtului ÎI „Lukanov Valentina” din încăperea situată pe str. Zelinschi, nr. 20, ce-i aparține cu drept de proprietate (vol.I,f.d.88).

Pe parcursul examinării cauzei, în ședința de judecată din 22 martie 2012, pîrîta ÎI „Lukanov Valentina” a depus cerere reconvențională împotriva SRL „Clarisa – T” în proces de lichidare cu privire la repararea prejudiciului material (vol.I,f.d.73).

În motivarea acțiunii reconvenționale s-a indicat că, la data de 01 februarie 2008 între SRL “Clarisa-T”, în calitate de locatar și ÎI “Lucanov Valentina”, în calitate de locatar, a fost încheiat contractul de locațiune nr.01, obiectul căruia îl constituia bunul imobil cu suprafața de 14 m.p., aplasat pe str. N. Zelinschi, nr. 20, mun. Chișinău, pe un termen de 3 ani, care ulterior prin acordul adițional nr.2 din 01 februarie 2011, a fost prelungit până la data de 01 ianuarie 2014.

Menționează că, actul juridic indicat supra a fost încheiat cu scopul ca întreprinderea individuală să desfășoare activități de prestare a serviciilor foto.

Totodată, a mai indicat ÎI „Lukanov Valentina” că, pe perioada prestării activității serviciilor foto, în încăperea situată pe str. N. Zelinschi nr. 20, din tavanul imobilului, când aveau loc precipitații (ploaie sau topirea zăpezii), erau scurgeri de apă.

La adresarea de mai multe ori a locatarului ÎI “Lucanov Valentina” către locatorul SRL “Clarisa-T” de a repara tavanul, întrucât crea dificultăți în lucru și cu clientela, au fost ignorați.

În rezultatul acestor ignorări de către locator și luând în considerație căderea precipitațiilor, care au dus la scurgerile din tavan pe perioada locațiunii, s-a defectat aparatul foto de model „LAFOT4”, iar ca urmare, ÎI “Lucanov Valentina” s-a adresat Centrului Național de Expertize Juridice cu o cerere, solicitînd efectuarea expertizei. În rezultatul efectuării expertizei s-a constatat că, în interiorul dulapului instalației aparatului, accidental, în cantități relativ mari, a pătruns lichid. Lichidul a pătruns și în interiorul modulelor funcționale, condiționînd afectarea lor prin inițierea și dezvoltarea procesului de coroziune, formarea pe unele sectoare a punților conductoare de electricitate între elementele circuitelor electrice, aflate sub potențial electric de sens opus. La lansarea în execuție a fost stabilit, că starea examinărilor de expertiză, instalația nu este în stare de funcționare, ceea ce se confirmă prin raportul de constatare tehnico-științifică nr. 611/12 din 21 martie 2012.

Suplimentar la cele invocate în cererea reconvențională, ÎI „Lukanov Valentina” a adus la cunoștință că aparatul, dispozitivul „LAFOT4”, a fost procurat prin credit în anul 2000, la prețul de 20000 dolari SUA, însă dat fiind faptul că dispozitivul a fost

exploatat pe un termen de 10 ani, s-a exclus uzura în mărime de 50% din sinecostul aparatului, ca urmare prejudiciul material constituie suma de 118 000 lei, sumă ce urmează a fi încasată din contul SRL „Clarisa – T” în proces de lichidare.

Prin hotărârea Judecătoria Botonica, mun. Chișinău din 18 noiembrie 2014, acțiunea inițială înaintată de către SRL „Clarisa – T” în proces de lichidare a fost admisă parțial. S-a încasat din contul ÎI „Lukanov Valentina” în beneficiul SRL „Clarisa – T” în proces de lichidare, suma rezultată din neexecutarea obligației contractuale, în mărime de 66958 lei, penalitatea de întârziere în sumă de 6003 lei și suma de 27,06 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 72 988,06 lei, în rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. Cererea reconvențională depusă de către ÎI „Lukanov Valentina” a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. Suplimentar, s-a încasat din contul ÎI „Lukanov Valentina” în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 2 188,83 lei și din contul SRL „Clarisa – T” în proces de lichidare în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 792,39 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, ÎI „Lukanov Valentina” a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2015, a fost admis apelul declarat de către ÎI „Lukanov Valentina”, casată hotărârea Judecătoria Botonica, mun. Chișinău din 18 noiembrie 2014 și emisă o decizie nouă sub formă de încheiere, prin care a fost încetat procesul.

La 22 februarie 2016, Tatiana Slebov a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu decizia contestată, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că, au fost încălcate și aplicate în mod eronat normele de drept material, fiind interpretată în mod eronat legea.

Susține că, instanța de apel neîntemeiat a ajuns la concluzia de a înceta procesul pe motiv că, reclamantei SRL „Clarisa – T” îi lipsește capacitatea de folosință.

În acest sens menționează că, pentru a nu tergiversa procesul de lichidare al SRL „Clarisa-T”, prin contractul nr. C1/-2014 din 25.08.2014 au fost cesionate drepturile de încasare a datoriei de la ÎI „Lukanov Valentina”, Tatianelei Slebov, la materiile dosarului fiind anexate atât contractul de cesiune a drepturilor cât și explicațiile din referința la cererea de apel.

Invocă că, instanța de apel în motivarea deciziei nici nu a indicat că ar fi existat un astfel de contract și că procesul nu poate fi încetat din acest motiv.

În afară de aceasta, s-a mai indicat că, după satisfacerea tuturor datoriilor față de creditori, Slebov Tatiana a devenit proprietarul imobilului deținut în arendă de către ÎI „Lukanov Valentina”, pe care este inițiat litigiul, fapt confirmat prin procesul-verbal de transmitere a cotelor-părți a asociaților SRL „Clarisa-T”.

Consideră că, obligația de a plăti datoria dovedită în instanța de fond nu este stinsă și succesorul este în drept legal de a o solicita, iar instanța de apel s-a eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâre ilegală și neîntemeiată de încetare a procesului, astfel fiindu-i încălcat în mod direct dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei (vol.II,f.d.97-98).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele pricinii rezultă că, decizia recurată a fost pronunțată la 22 octombrie 2015 (vol.II,f.d.85) și recepționată de către recurentă la data de 21 decembrie 2015 (vol.II,f.d.94), iar recursul a fost depus la 22 februarie 2016 (vol.II,f.d.97).

Astfel, prin prisma prevederilor art. 434 alin. (1) CPC, instanța de recurs constată că recursul depus de către Tatiana Slebov a fost declarat în termen.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat de Tatiana Slebov a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina pentru rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei s-a constatat că, inițial SRL „Clarisa – T”, iar ulterior Tatiana Slebov a devenit proprietara bunului imobil situat pe str. Zelinschi nr.20, mun. Chișinău, transmis în locațiune ÎI „Lukanov Valentina”.

Această circumstanță se confirmă prin raportul final al procedurii de lichidare al SRL „Clarisa – T” (vol.II,f.d.70-71).

La fel, s-a constatat că, la data de 01 februarie 2008, SRL „Clarisa – T” în proces de lichidare, în persoana directorului Tatiana Slebov a încheiat cu ÎI „Lukanov Valentina” contractul de locațiune nr.01, înregistrat la OTC, la data de 12 martie 2008, cu nr. 0100/1742, prin care prima acționând în calitate de locator, a transmis ultimei, care a acționat în calitate de locatar, în folosință temporară o încăpere cu suprafața de 14 m.p., din imobilul situat pe str. Zelinschi nr.20, mun. Chișinău (vol.I,f.d.4-6).

În conformitate cu acordul adițional din 01 martie 2008, care este parte integrantă a contractului de locațiune nr.01 din 01 februarie 2008, a fost modificat cuantumul chiriei, constituind suma de 3000 lei/lunar (vol.I,f.d.8).

Tot actele cauzei atestă că, la data de 01 februarie 2011, a fost încheiat acordul adițional nr.2 la contractul de locațiune nr.1 din data de 01 februarie 2008, prin care s-a stabilit că, contractul se consideră încheiat la momentul semnării lui, este valabil pe un termen de treizeci și cinci luni și expiră la data de 01 ianuarie 2014.

Tot prin acordul enunțat s-a stabilit că, plata chiriei se achită de locatar locatorului, în numerar sau prin transfer bancar, pînă pe data de 31 a fiecărei luni (vol.I,f.d.9).

Din considerentul că, începând cu luna februarie anul 2010, intimata ÎI „Lukanov Valentina” nu și-a onorat obligațiunile ce izvorau din contractul de locațiune sus-indicat, SRL „Clarisa – T” în proces de lichidare a sesizat instanța de judecată cu prezenta acțiune, solicitînd în urma concretizării acțiunii, încasarea din contul pîrîtei ÎI „Lukanov Valentina” în beneficiul său a datoriei în sumă de 66958,56 lei, penalitatea în sumă de 32 416,74 lei, taxa de stat în sumă de 2028,70 lei și

dispunerea evacuării pîrîtului ÎI „Lukanov Valentina” din încăperea situată pe str. Zelinski, nr. 20, ce-i aparține cu drept de proprietate (vol.I,f.d.88).

Prin cererea reconvențională depusă împotriva SRL „Clarisa – T” în proces de lichidare, ÎI „Lukanov Valentina” a solicitat încasarea din contul primei în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 118 000 lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a admis partial acțiunea inițială depusă de către SRL „Clarisa – T” în proces de lichidare și a respins acțiunea reconvențională înaintată de către ÎI „Lukanov Valentina”, încasînd din contul ÎI „Lukanov Valentina” în beneficiul SRL „Clarisa – T” în proces de lichidare, suma rezultată din neexecutarea obligației contractuale, în mărime de 66958 lei, penalitatea de întârziere în sumă de 6003 lei și suma de 27,06 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 72 988,06 lei, în rest, acțiunea fiind respinsă ca fiind neîntemeiată (vol.II,f.d.39-45).

Hotărîrea primei instanțe a fost contestată de către ÎI „Lukanov Valentina”.

La rîndul său, judecînd cererea de apel, Curtea de Apel Chișinău a casat integral hotărîrea primei instanțe și a emis o decizie nouă sub formă de încheiere, prin care a fost încetat procesul, pe motiv că, reclamantei SRL „Clarisa – T” îi lipsește capacitatea de folosință.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, concluzia instanței de apel despre necesitatea încetării procesului contravine circumstanțelor cauzei stabilite în cadrul dezbaterilor judiciare. Totodată, Colegiul judiciar a constatat că instanța de apel a încălcat și normele de drept procedural.

Astfel, într-adevăr, prin hotărîrea Judecătoriei Comerciale de Circumscripție din 31 octombrie 2014, s-a dispus radierea din Registrul de Stat al persoanelor juridice a SRL “Clarisa-T” IDNO 1002600054390 din 06.05.1993, iar prin decizia Oficiul teritorial Chișinău din 14 noiembrie 2014, SRL “Clarisa-T” a fost radiată din Registrul de Stat al persoanelor juridice (vol.II,f.d.f.d.73,72), iar potrivit art.265 lit.(g) CPC, instanța judecătorească încetează procesul în cauză în care reclamantului și/sau pîrîtului îi lipsește capacitatea de folosință.

Totodată, instanța de recurs menționează că, referirea instanței de apel la aceste circumstanțe și prevederi legale nu este relevantă în prezenta speță. Or, prin încetarea procesului pe motivul că, reclamantei SRL „Clarisa – T” îi lipsește capacitatea de folosință, în condițiile în care la data de 25 august 2014 între SRL „Clarisa – T” în proces de lichidare, care a acționat în calitate de cedent și Tatiana Slebov, care a acționat în calitate de cesionar a fost încheiat contractul de cesiune a drepturilor nr. C/1-2014 din 25 august 2014, potrivit căruia prima a cedat, iar ultima a primit creanța cedentului față de debitor, precum și a preluat dreptul de încasare a mijloacelor bănești în sumă de 101395,26 lei (vol.II,f.d.74-75), se atestă o încălcare a dreptului recurentei Tatiana Slebov la un proces echitabil și a principiului disponibilității, consfințit în art. 27 CPC, care statuează expres că, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rînd a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, precum și a principiului egalității armelor în proces.

Astfel, legalitatea hotărîrii primei instanțe urma a fi verificată reieșind din pretențiile formulate la caz, pe cînd instanța de apel prîpiti a dispus încetarea

procesului fără a da apreciere contractului de cesiune a drepturilor nr. C/1-2014 din 25 august 2014 încheiat între SRL „Clarisa – T” în proces de lichidare și Tatiana Slebov.

În această ordine de idei, este cert că omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, direct indică la examinarea superficială a procesului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, aplicabile cazului.

Din considerentele menționate, întru aplicarea corectă a normei de drept ce guvernează rezolvarea prezentului litigiu și, deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a trimite pricina spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Tatiana Slebov.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către societatea cu răspundere limitată „Clarisa – T” în proces de lichidare împotriva întreprinderii individuale „Lukanov Valentina” privind încasarea datoriei rezultate din neexecutarea obligației contractuale și a penalității de întârziere și, la cererea reconvențională înaintată de către întreprinderea individuală „Lukanov Valentina” împotriva societății cu răspundere limitată „Clarisa – T” în proces de lichidare cu privire la repararea prejudiciului material, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi